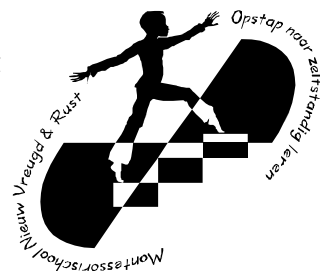

Montessori Vereniging Vreugd en Rust
Cicerostrook 1, 2493 ZL Den Haag

Visie van bestuur op het Montessorionderwijs in de 21ste eeuw

Inleiding

Het bestuur van de Montessori Vereniging Vreugd en Rust is verantwoordelijk voor de vormgeving van de algemeen bijzondere grondslag van onze vereniging en de pedagogisch-didactische uitvoering daarvan door onze beide scholen. Het bestuur wil een duidelijke visie uitdragen naar kinderen, medewerkers, ouders en andere geïnteresseerden. De Montessorivisie waar onze vereniging voor staat wordt beschreven in de onderstaande uitgangspunten.

Omgeving

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen onze twee Montessorischolen voor primair onderwijs. De basisscholen bieden begeleiding en vorming aan leerlingen van 4 tot en met 12 jaar in heterogene groepen.

Onze scholen streven ernaar om het kind te begeleiden in de ontwikkeling naar volwassenheid. Het kind is de schakel tussen de wereld van nu en die van de toekomst. Daarom wordt het kind bewust gemaakt van de eigen mogelijkheden en onmogelijkheden, zodat het in staat zal zijn aan de eigen toekomst vorm te geven.

Alle medewerkers werken mee aan het scheppen van deze specifieke leer- en leefomgeving - de voorbereide omgeving - waarin kinderen methoden, materialen en activiteiten vinden die passen bij hun ontwikkeling, belangstelling en behoefte tot uitdaging. Montessori pedagogiek en de moderne didactiek worden gebruikt als uitdrukking van differentiatie. Verschillen tussen leerlingen zijn dus ons uitgangspunt.

De uitgangspunten van Montessori worden op eigentijdse wijze in ons onderwijs vertaald, waarbij sociale vaardigheden, zelfstandigheid, plannen, Montessorimateriaal en organiseren belangrijke pijlers zijn.

De basisscholen bestaan uit een directie, bouwcoördinatoren, specifieke coördinatoren zoals voor Zorg, IT, Techniek en Cultuur, LB- en LA-leraren en ondersteunend personeel van diverse aard.

Den Haag,
voorjaar 2011

1. De Montessorischool is een pedagogisch-didactische gemeenschap

Kinderen verschillen

Kinderen verschillen in aanleg, ontwikkeling, temperament en belangstelling. Ieder kind maakt in eigen tempo en op eigen niveau een ontwikkeling door. Kinderen leren door problemen op te lossen aan de hand van situaties en materialen. Kinderen leren ook door te kijken naar en samen te werken met andere kinderen. Hierbij maken zij gebruik van observatie, kennis, vaardigheden en strategieën.

De rol van de leraar

De leraar heeft een centrale rol bij het tot stand komen van opvoedkundige doelen en bij leerdoelen door middel van een juiste opleiding, een goede lesvoorbereiding en een voorbereide omgeving. In de klas wordt gezorgd voor een passende aanbieding van de leerstof met de middelen die voor het kind het meest geschikt zijn. De leraar stimuleert het oefenen van vaardigheden, het uit het hoofd leren van feiten, het kritisch luisteren en kijken en het stellen van vragen.

Naar groei en verantwoordelijkheid

In ons onderwijs wordt veel aandacht besteed aan het leren maken van keuzes en het dragen van verantwoordelijkheid voor jezelf, voor elkaar en voor de omgeving. Hiertoe worden al in de onderbouw allerlei eenvoudige gewoontesjes en taken met de kinderen besproken en afgesproken.

De taken worden in de loop van de schoolperiode groter, verantwoordelijker en gecompliceerder. Hoe verder de leerlingen zijn in hun ontwikkeling en hoe steviger hun basis is, des te beter kunnen de leerlingen omgaan met hun werkplanning, zodat ze leren te anticiperen en zich aan een tijdschema leren houden. Het leren leren staat als doel centraal.

De Montessorimethode is niet alleen een manier van werken op school, maar vooral ook een manier van omgaan met kinderen. Het is belangrijk dat kinderen hun aanleg, hun creativiteit en hun andere talenten kunnen ontwikkelen. Kinderen worden door de leraren serieus genomen en zij worden met respect behandeld. Dit wordt ondersteund door ze uit te dagen naar zichzelf en de wereld te kijken. Het is dan bijna vanzelfsprekend, dat de kinderen de volwassene, de opvoeder, de begeleider, op dezelfde manier tegemoet treden.

De kinderen worden opgevoed om goed te functioneren in de toekomstige maatschappij, die van de 21^e eeuw. Daartoe moeten de kinderen kennis en vakmanschap ontwikkelen, samenhang leren zien en verbanden leren leggen, creatief blijven denken en respect voor elkaar en de wereld blijvend ontwikkelen. Zo leren zij zich rekenschap te geven van wie en wat zij zijn.¹

Een belangrijke toevoeging is dat de opvoeding thuis en op school met elkaar in overeenstemming is, zodat het kind weet waar het aan toe is en waar het op kan rekenen. Dit geeft een basisgevoel van veiligheid. Vanuit deze stabiliteit kan de persoonlijke groei en het individuele leerproces tot bloei komen.

De sociale ontwikkeling

De sociale ontwikkeling bij kinderen wordt mede bevorderd door het werken met drie leerjaren per groep. Het kind doorloopt de stadia van jongste, middelste en oudste binnen dezelfde heterogene groep die elk leerjaar voor een derde van samenstelling verandert. De oudsten stromen door naar de volgende bouw, de jongsten zijn de nieuwkomers in de groep. Dit is mede belangrijk omdat de huidige gezinnen één of twee kinderen omvatten, waarbij het kind in de thuisomgeving niet de kans heeft deze stadia te doorlopen. Daarnaast biedt dit ook het voordeel dat kinderen van elkaar kunnen leren, de oudsten helpen de jongsten. Hierbij speelt het principe van solidariteit een belangrijke rol: we komen voor elkaar op en we zorgen voor elkaar. Naast dit element zijn er vele momenten waarop kinderen met elkaar en van elkaar leren: tijdens de vaklessen, op het schoolplein, bij uitvoeringen en festiviteiten.

¹ Howard Gardner: Five Minds for the Future.

2. De Montessorischool heeft een ononderbroken dagprogramma

Ooit is de ononderbroken schooldag met overblijven ontstaan omdat Montessorischolen een regiofunctie hadden. Inmiddels wordt meer en meer ervaren dat ook vanuit pedagogisch opzicht de keuze voor een volledige en ononderbroken schooldagprogramma belangrijk is voor de eenheid van sfeer, rust en stabiliteit in een tijd waarin meestal beide ouders werken. De school heeft een opvoedkundige taak waarbij kinderen leren met elkaar rekening te houden en op elkaar te wachten. Net zoals dat gebeurt tijdens de gezamenlijke lunch.

3. De Montessorimaterialen

Het Montessorimateriaal is een kenmerkend onderdeel van het Montessorionderwijs. Het materiaal vormt de ruggengraat van de methode en maakt het zelfstandig werken op het eigen niveau van het kind mogelijk. Bij de start van een taak, een les of een ontwikkelingsfase staat de vraag wat heeft **dit** kind, op **dit** moment nodig, centraal.

Vanuit het handelingsrepertoire van de leraar zullen ook andere materialen ingezet kunnen worden, zoals boeken, methoden en het digitale aanbod van lesmateriaal. Dit sluit aan bij het principe dat kinderen verschillend zijn en dus op een verschillende manier leren of informatie tot zich nemen.

4. Montessori leraren

Om ervoor te zorgen dat de kinderen op de juiste manier benaderd en begeleid worden, is het van belang dat de leraren de juiste opleiding volgen of gevolgd hebben. De Montessorischolen werken met leraren die het Montessoridiploma hebben gehaald. Daarnaast is het van belang dat de Montessorischolen werken met hoogopgeleide leraren. Dat betekent dat de leraren en directeuren elk jaar op velerlei gebied in teamverband of op individueel niveau bijgeschoold worden.

Het integraal personeelsbeleidsplan (IPB) van de vereniging stelt dat nieuw aan te stellen leraren die in dienst willen treden bij de vereniging geacht worden de Montessori opleiding binnen drie jaar na indiensttreding te hebben afgerond.

5. Vaklessen

Zowel de leraren als de ouders van de beide scholen, hechten grote waarde aan een brede opvoeding en ontwikkeling. Met name de fysieke en cultureel-maatschappelijke opvoeding spelen een belangrijke rol rondom het reguliere lesprogramma van de leerlingen.

Vanuit deze visie is het vanzelfsprekend dat vakleraren zijn aangetrokken op het gebied van lichamelijke opvoeding, handvaardigheid en tekenen, muziek en dans.

6. Observatie en toetsing: ontwikkeling en prestatie

De Montessorischolen beschouwen observatie en toetsing als een continue proces dat bijdraagt aan de soepele ontwikkeling van de leerling en is onlosmakelijk verbonden met Montessorionderwijs. Het huidige tijdsgewricht stelt overmatig veel belang in het meten en toetsen van de prestaties van kinderen. Een zekere mate van toetsing is nodig om de voortgang van de ontwikkeling van het kind te bepalen, maar dient vooral om te bepalen wat de volgende stap moet zijn. Het inzicht, de ervaring en de mening van de leraar is daarbij van doorslaggevend belang. In ieder geval omdat er bepaald moet worden waar het kind het meest behoefte aan heeft en wat op dat moment aangeboden kan worden. Voor het Montessorionderwijs is een speciaal leerlingvolgsysteem ontworpen. Het berust op een proces van signalering, observatie, registratie en evaluatie.

7. De Gulden Tien en de NMV

Een duidelijk beeld van het Montessorionderwijs naar buiten toe is belangrijk voor een goede beeldvorming en bepaalt mede of de scholen de juiste kwaliteit leveren. Het bestuur van de vereniging

verwijst hiervoor naar de Gulden Tien, die door de Nederlandse Montessori Vereniging zijn opgesteld.²

De Commissie Toelating en Erkenning visiteert de Montessorischolen één keer per vier jaar om de kwaliteit te toetsen. Beide scholen hebben een audit van de Nederlandse Montessori Vereniging gehad en beide scholen zijn erkend door de NMV.

² Commissie Toelating en Erkenning van de Nederlandse Montessori Vereniging. De Gulden Tien.

Bijlage 1

De gulden tien

1. De werkwijze van de school³ is gebaseerd op de antropologie en het pedagogisch en didactisch concept van dr. Maria Montessori, waarin kosmisch onderwijs en opvoeding, opvoeding tot onafhankelijkheid en tot sociaal verantwoordelijk gedrag een belangrijke plaats innemen. In de schoolgids beschrijft de school hoe deze werkwijze wordt vormgegeven.
2. De werkwijze en de uitgangspunten van de school (zie 1) worden onderschreven door het bevoegd gezag van de school en alle personeelsleden die aan de school zijn verbonden en deze worden gerespecteerd door de ouders van de kinderen die de school bezoeken.
3. De vastbenoemde onderwijsgeevenden hebben naast onderwijsbevoegdheid een door de NMV erkend Montessoridiploma of zijn studerende daarvoor. De school houdt door professionalisering de Montessoribekwaamheid op peil.
4. De functionarissen die verantwoordelijkheid dragen voor het personeelsbeleid of voor het onderwijsinhoudelijk beleid hebben een door de NMV erkend Montessoridiploma of zijn studerende daarvoor. Zij houden door professionalisering hun Montessoribekwaamheid op peil.
5. De school is lid of aspirant lid van de NMV en de school werkt mee aan de kwaliteitstoetsing die leidt tot erkenning door de NMV. Voorafgaand aan deze kwaliteitstoetsing voert de school een zelfevaluatie uit in het kader van hun eigen systeem van kwaliteitszorg.
6. Voldaan wordt aan de eisen ten aanzien van het gebruik van ontwikkelingsmaterialen⁴ en de inrichting van de klaslokalen als uitgebreide voorbereide en uitnodigende omgeving, zodat kinderen zich zelfstandig en zelfverantwoordelijk kunnen ontwikkelen.
7. De kinderen van 4 t/m 12 jaar worden ingedeeld in heterogene leeftijdsgroepen (bij voorkeur 4-6 jr. / 6-9 jr. / 9-12 jr.).
8. Er is vrije werkkeuze door vrijheid van lesrooster, door het creëren van een ruime vrije werkperiode en door adequaat klassenmanagement, zodat kinderen ruim de gelegenheid krijgen eigen keuzes te maken in hun ontwikkeling en hun eigen ontwikkeling kunnen volgen.
9. De school heeft een adequaat kindvolgsysteem en een adequate groepsadministratie waarin de observatiegegevens van de individuele ontwikkeling van het kind en de groepsactiviteiten geregistreerd staan. Per bouw bestaat uniformiteit, tussen de bouwen is aansluiting zichtbaar. Het kindvolgsysteem bevat in elk geval ook pedagogische en sociale gegevens.
10. Over de ontwikkeling van het kind wordt, op initiatief van de school, regelmatig overleg gevoerd tussen ouders en de leraren. Er wordt zowel schriftelijk als mondeling aan de ouders gerapporteerd. De rapportage bevat in elk geval ook pedagogische en sociale gegevens.

³ Met school kan ook worden bedoeld: een Montessoristroom van de school.

⁴ Waaronder Montessorimateriaal.